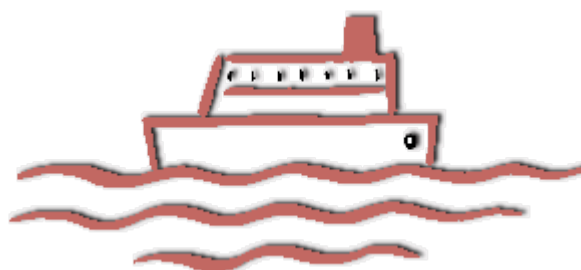

Färjetrafiken en viktig del av turistnäringen – 29 miljoner tar färjan

Passagerarrederiernas Förening – PRF

Passagerarrederierna – en viktig del i resenäringen

Passagerarrederierna har en betydande roll i den svenska rese- och turistnäringen. Under 2004 var nära hälften av färjepassagerarna bosatta i utlandet. Det betyder att cirka 12,7 miljoner utländska resenärer eller 6,3 miljoner individer som reste tur och retur tog färjan. Totalt sker cirka 14,2 miljoner utländska besök i Sverige, vilket innebär att cirka 40 procent av de utländska besökarna väljer att ta färjan för att komma till och från Sverige.

För Sveriges del betyder detta att miljontals turister spenderar tid och pengar på hotell, restauranger och shopping under sin vistelse i landet. Den genomsnittliga utländska besökaren lägger vid sidan av boendekostnader ut drygt 600 kronor per dygn i Sverige. Många av de utländska besökarna blir dessutom ambassadörer för oss, när de förmedlar sin bild av Sverige runt om i världen.

Passagerarrederierna transporterade under 2004 mer än 29 miljoner resenärer till, från eller inom Sverige, vilket är en ökning med 0,8 procent jämfört med 2003. Som en jämförelse var persontransporterna i tågtrafiken oförändrade och flygtrafiken ökade med fem procent.

Störst passagerarökningar visade färjetrafiken till Baltikum. Passagerarrederiernas trafik till och från Estland ökade med 50 procent och antalet passagerare till Lettland tredubblades under året.

Danmark är fortfarande den populäraste destinationen med nära 13,9 miljoner resenärer under 2004. Antalet passagerare som reser till och från Danmark minskade med 1,3 procent under året, vilket ändå visar att färjetrafiken har stabiliserats efter Öresundsbronns öppnande.

Passagerarrederiernas verksamhet är positiv både generellt för Sverige och mer specifikt för ett stort antal branscher. Hotell, restauranger, transport- och underhållningsföretag är några exempel.

Passagerarrederierna satsar sammanlagt 560 miljoner kronor på marknadsföring under året. Nära hälften av den totala marknadsföringen, cirka 225 miljoner kronor, satsas utomlands i syfte att få utländska turister att välja Sverige som turistmål.

Den svenska rese- och turistnäringen står sammantaget för 2,5 procent av BNP. Det är en blygsam siffra i internationell jämförelse. Statistiken visar att det finns en stor potential att utveckla Sverige som turistland och att öka antalet turister. Passagerarrederierna har en viktig del i detta arbete!

Per-Erling Evensen

Ordförande Passagerarrederierna

E-post: pe.evensen@destinationgotland.se, Mobil: 0705-52 51 57

Passagerarrederiernas förening (PRF) har till syfte att främja medlemsföretagens utveckling, att skapa förståelse för passagerarrederiernas betydelse för ekonomi och sysselsättning samt att bevaka och driva frågor av gemensamt intresse. Passagerarrederierna omfattar de ledande rederierna, som är verksamma med turism till, från eller inom Sverige, och motsvarar mer än 90 procent av branschen. Läs mer på www.passagerarrederierna.se.

Sammanfattning

- Passagerarrederierna transporterade mer än 29 miljoner resenärer till, från eller inom Sverige under 2004, vilket är en ökning med 0,8 procent jämfört med 2003. Som en jämförelse ökade antalet passagerare inom flygtrafiken med fem procent, medan passagerarvolymen i tågtrafiken var oförändrad.
- Fyra av tio passagerare som tog färjan under 2004 var bosatta i utlandet. 12,7 miljoner utländska resenärer reste med Passagerarrederierna under året.
- Färjetrafiken till och från Baltikum – Estland och Lettland – visar de största ökningarna under 2004: med 50,2 respektive hela 302,5 procent. Antalet passagerare till och från Finland/Åland ökade med 3,4 procent under 2004.
- Danmark är den populäraste destinationen. Nära 13,9 miljoner resenärer tog färjan till eller från Danmark under 2004. Detta visar att färjetrafiken nu har stabiliserats efter Öresundsbronns öppnande.
- Antalet ombordanställda på Passagerarrederierna ökar något. Totalt sysselsätter Passagerarrederierna nära 10.600 helårsanställda, vilket innebär att nära fyra av hundra inom svensk turistnäring är anställda vid Passagerarrederierna.
- Passagerarrederierna transporterade nära 4,4 miljoner personbilar under 2004, vilket är en ökning med 3,1 procent jämfört med föregående år. Dessutom transporterade Passagerarrederierna mer än 1,5 miljoner lastfordon och drygt 73.000 bussar.
- Passagerarrederiernas totala marknadsföring i Sverige och utomlands uppgick under 2004 till 560 miljoner kronor. Nära hälften av den samlade marknadsföringen, cirka 225 miljoner kronor, satsades på att marknadsföra Sverige utomlands.

Mer än 29 miljoner resenärer väljer färja

Under 2004 transporterade Passagerarrederierna totalt 29.298.357 passagerare till och från elva svenska hamnar. En jämförelse visar att Passagerarrederiernas samlade antal passagerare har ökat med 0,8 procent jämfört med föregående år¹. Passagerarrederiernas förening står för cirka 90 procent av de svenska färjerederiernas passagerartransporter.

Tabell 1: Antalet passagerare² – ankomna till, avgångna från och inom Sverige, 2001-2004

	2001	2002	2003	2004	Förändring, % (2004 jämfört med 2003)
Totalt Passagerarrederierna	25.901.691	25.455.866	25.970.729	29.298.357	+0,8 ³

Passagerarrederiernas statistik kan ses mot bakgrund av resandets utveckling i stort. Under perioden 2001-2003 har flygtrafiken drabbats – antalet flygresenärer till och från Sverige minskade med åtta procent under 2002⁴ och med ytterligare 4,3 procent under 2003⁵. Under 2004 ökade antalet flygresenärer med fem procent⁶. För persontågen har passagerarvolymen också ökat under perioden – under 2002 var ökningen 6,5 procent⁷ och under 2003 var ökningen i storleksordningen en procent⁸. Under 2004 var passagerarvolymen på persontågen i princip oförändrad⁹.

Cirka 16,6 miljoner passagerare, motsvarande 57 procent, var fast boende i Sverige. Övriga 12,7 miljoner resenärer var bosatta i främst Danmark, Finland, Norge och Tyskland samt Baltikum. Eftersom de flesta reser både till och från Sverige med färja innebar det att cirka 6,3 miljoner utländska besökare använde färja för att ta sig till och från Sverige under 2004.

Totalt skedde 14,2 miljoner utländska besök, inklusive dagbesökare, i Sverige under 2002¹⁰. En uppskattning visar att nära 40 procent de utländska besökarna har valt att ta färjan till och från Sverige.

De utländska besöken ökade med 2,8 procent under 2003. Under 2003 skedde 7,6 miljoner utländska besök, exklusive dagbesökare, i Sverige¹¹.

För Sveriges del innebär detta att miljontals turister spenderar tid och pengar på hotell, restauranger och shopping under sin vistelse i landet. Den genomsnittliga utländska besökaren lägger vid sidan av boendekostnader ut drygt 600 kronor per dygn i Sverige¹². I Stockholm utgör färjeresenärernas konsumtion cirka 25 procent av besöksnäringen¹³.

¹ De nytillkomna medlemsföretagen HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal passagerare 26.184.570 för 2004.

² Antal ankommande och avresande i utrikes trafik samt antal avresande i inrikes trafik.

³ De nytillkomna medlemsföretagen HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal passagerare 26.184.570 för 2004.

⁴ Luftfart 2002, SIKKA (Statens institut för kommunikationsanalys).

⁵ Luftfartsverkets trafikstatistik för 2003, www.lfv.se.

⁶ Luftfartsverkets trafikstatistik för 2004, www.lfv.se.

⁷ Banverkets årsredovisning 2002.

⁸ Banverkets årsredovisning 2003.

⁹ Enligt telefonuppgift från Banverket 2005-02-28.

¹⁰ Turistdelegationens undersökning om inkommande besökare i Sverige (IBIS), 2003.

¹¹ "Fakta om svensk turism", enligt telefonuppgift från Turistdelegationen 2005-02-28.

¹² Turistdelegationens undersökning om inkommande besökare i Sverige (IBIS), 2003.

¹³ Undersökning gjord av Stockholms Hamnar, Transportbarometern, februari 2005.

Färjetrafiken till Baltikum ökar mest

Färjetrafiken till och från Baltikum – Estland och Lettland – visar de största ökningarna under 2004. Trafiken till och från Estland ökade med 50 procent under 2004 medan färjetrafiken till och från Lettland, som startade under 2003, ökade med drygt 300 procent, dock från en låg nivå. Färjetrafiken till och från Finland/Åland ökade med 3,4 procent under 2004.

Antalet passagerare till och från Polen visar störst minskning under 2004, en nedgång med 21 procent jämfört med föregående år. Statistiken är dock något missvisande eftersom statistiken för 2003 även innefattar transitpassagerare. En jämförelse med 2002 visar dock att trenden är positiv och att antalet passagerare till och från Polen ökar.

Passagerarrederierna transporterade totalt nära 13,9 miljoner resenärer mellan Sverige och Danmark under 2004, vilket innebär 47 procent av det totala antalet färjeresenärer. Färjetrafiken till och från Danmark har stabiliserats efter Öresundsbronns öppnande, och antalet passagerare minskade med enbart 1,3 procent under 2004¹⁴.

Vid sidan av Danmark är det färjelinjerna till och från Finland/Åland respektive Tyskland som svarar för det största antalet passagerare. Därefter kommer färjeresor inom Sverige, det vill säga till och från Gotland.

Tabell 2: Totalt antal passagerare – ankomna till, avgångna från och inom Sverige, 2001-2004

	2001	2002	2003	2004	Förändring, % (2004 jämfört med 2003)
Danmark	12.924.270	12.026.159	11.891.017	13.867.541 ¹⁵	-1,3 ¹⁶
Finland/Åland	8.751.507	8.772.736	8.890.500	9.304.656 ¹⁷	+3,4 ¹⁸
Tyskland	1.413.007	1.462.366	1.679.997	2.465.249 ¹⁹	-5,1 ²⁰
Inom Sverige	1.293.180	1.370.739	1.422.450	1.454.080	+2,2
Norge	810.537	927.434	903.112 ²¹	885.516	-1,9
Estland	329.231	420.000	493.769	741.408	+50,2
Polen	300.348	405.113	533.721 ²²	420.012	-21,3
Storbritannien	79.215	71.319	127.028	123.131	-3,1
Lettland	–	–	9.135	36.764	+302,5
Totalt	25.901.691	25.455.866	25.970.729	29.298.357	+0,8²³

¹⁴ HH-Ferries är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive HH-Ferries är totalt antal passagerare 11.733.541 för 2004.

¹⁵ I statistiken för 2004 ingår även HH-Ferries.

¹⁶ HH-Ferries är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive HH-Ferries är totalt antal passagerare 11.733.541 för 2004.

¹⁷ I statistiken för 2004 ingår även RG Line.

¹⁸ RG Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive RG Line är totalt antal passagerare 9.196.086 för 2004.

¹⁹ I statistiken för 2004 ingår även TT-Line.

²⁰ TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive TT-Line är totalt antal passagerare 1.594.032 för 2004.

²¹ I statistiken från DFDS 2003 inkluderas även transitpassagerare på linjen Köpenhamn-Helsingborg-Oslo.

²² I statistiken från DFDS 2003 inkluderas även transitpassagerare på linjen Köpenhamn-Trelleborg-Gdansk. Linjen Köpenhamn-Trelleborg-Gdansk upphörde 2003.

²³ De nytilkomna medlemsföretagen HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal passagerare 26.184.570 för 2004.

Passagerarrederierna					
----------------------	--	--	--	--	--

Fler färjeturer till Baltikum – färre till Polen

Passagerarrederierna genomförde 149.431 färjeturer till och från nitton utländska hamnar i åtta länder under 2004. En jämförelse visar att Passagerarrederiernas samlade antal färjeturer har minskat med cirka 3.100 turer, det vill säga tre procent, jämfört med föregående år²⁴. Detta sammantaget med att antalet resenärer har ökat innebär att antalet passagerare per tur har ökat.

Under 2004 ökade Passagerarrederiernas samlade antal turer till och från Baltikum mest. Estland ökade med 3,6 procent och Lettland med 200 procent, dock från en låg nivå. Antalet färjeturer till och från Polen minskade mest under året, bland annat beroende på att DFDS Polentrafik från Trelleborg upphörde.

År 2004 förfogade Passagerarrederierna över sammanlagt 79 fartyg. Det innebär en ökning med två fartyg jämfört med 2003. 57 av fartygen trafikerar svenska hamnar.

Tabell 3: Totalt antal turer – ankomna till, avgångna från och inom Sverige, 2001-2003

	2001	2002	2003	2004	Förändring, % (2004 jämfört med 2003)
Danmark	87.730	70.568	70.454	111.401 ²⁵	-4,3 ²⁶
Finland/Åland	15.461	17.364	16.158	17.024 ²⁷	+0,2 ²⁸
Tyskland	7.409	7.500	8.230	13.777 ²⁹	+0,6 ³⁰
Inom Sverige	2.874	2.864	2.772	2.834	+2,2
Estland	1.620	1.818	1.826	1.892	+3,6
Lettland	–	–	8	24	+200,0
Norge	1.160	1.112	1.007	1.030	+2,3
Polen	638	1.338	1.544	1.251	-19,0
Storbritannien	171	204	208	198	-4,8
Totalt Passagerarrederierna	117.063	102.768	102.207	149.431	-3,0³¹

²⁴ De nyttillkomna medlemsföretagen HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal turer 99.110 för 2004.

²⁵ I statistiken för 2004 ingår även HH-Ferries.

²⁶ HH-Ferries är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive HH-Ferries är totalt antal turer 67.401 för 2004.

²⁷ I statistiken för 2004 ingår även RG Line.

²⁸ RG Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive RG Line är totalt antal turer 16.196 för 2004.

²⁹ I statistiken för 2004 ingår även TT-Line.

³⁰ TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive TT-Line är totalt antal turer 8.284 för 2004.

³¹ De nyttillkomna medlemsföretagen HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal turer 99.110 för 2004.

Fler anställda inom Passagerarrederierna

År 2004 uppgick antalet helårsanställda i Passagerarrederierna till 10.580 personer, varav 4.990 personer som var boende i Sverige. De flesta av dessa, 3.646 personer, var ombordanställda på fartygen.

Under senare år har de passagerarfartyg som trafikerar svenska hamnar blivit större, vilket lett till att fler personer arbetar ombord på fartygen. Den största enskilda svenska arbetsgivaren inom passagerarrederierna är Stena Line³², med drygt 2.900 anställda under 2004.

Den årliga lönekostnaden för ombordanställda och landanställda i Sverige inom Passagerarrederierna uppgick till nära 1,6 miljarder kronor³³.

Sysselsättningen inom den svenska turistnäringen låg under 2003 på drygt 127.000 helårsverken³⁴. Det innebär att nära fyra av hundra personer som arbetar inom svensk turistnäring är anställda inom Passagerarrederierna.

Tabell 4: Antal helårsanställda inom Passagerarrederierna, 2002-2004

	2002	2003	2004 ³⁵	Förändring, % (2004 jämfört med 2003)
Ombordanställda	8.650	8.889	9.236	+1,3 ³⁶
varav boende i Sverige	3.300	3.504	3.646	+1,2 ³⁷
Landanställda i Sverige	1.326	1.317	1.344	-1,0 ³⁸
Totalt antal anställda i Sverige	4.626	4.821	4.990	+0,6³⁹

³² Inklusive Scandlines.

³³ Uppgifter saknas från RG Line och TT-Line.

³⁴ Turistdelegationen, www.tourist.se.

³⁵ I statistiken för 2004 ingår även HH-Ferries och RG Line. Uppgifter från TT-Line saknas.

³⁶ HH-Ferries och RG Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive HH-Ferries och RG Line är totalt antal ombordanställda 9.006 för 2004.

³⁷ HH-Ferries och RG Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive HH-Ferries och RG Line är totalt antal ombordanställda boende i Sverige 3.546 för 2004.

³⁸ HH-Ferries och RG Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive HH-Ferries och RG Line är totalt antal landanställda i Sverige 1.304 för 2004.

³⁹ HH-Ferries och RG Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive HH-Ferries och RG Line är totalt antal anställda i Sverige 4.850 för 2004.

Allt fler fordon transporteras med färja

År 2004 genomförde Passagerarrederierna nära 4,4 miljoner personbilstransporter till och från svenska hamnar, vilket är en ökning med 3,1 procent jämfört med föregående år⁴⁰. Cirka 60 procent av personbilarna (2,6 miljoner bilar) var registrerade i Sverige.

I genomsnitt reser cirka 2,5 passagerare per personbil, vilket innebär att cirka 11,0 miljoner färjeresenärer reser till eller från Sverige i bil. Nära 4,6 miljoner av dessa passagerare är utländska besökare.

Drygt 73.000 turistbussar transporterades med Passagerarrederierna under 2004, vilket var en minskning med 2,9 procent jämfört med 2003⁴¹. Turistbussarna transporterade under 2004 drygt 1,2 miljoner resenärer.

Under 2004 transporterade Passagerarrederierna mer än 1,5 miljoner lastfordon (lastbilar och trailers) till och från Sverige, vilket är ökning med 13,3 procent jämfört med föregående år⁴².

Tabell 5: Totalt antal fordon transporterade av Passagerarrederierna, 2001-2004

	2001	2002	2003	2004 ⁴³	Förändring, % (2004 jämfört med 2003)
Personbilar	3.183.823	3.322.046	3.468.820	4.398.355	+3,1 ⁴⁴
Bussar	65.820	62.962	67.150	73.601	-2,9 ⁴⁵
Lastfordon	850.791	932.401	1.015.236	1.561.824	+13,3 ⁴⁶
TOTALT	4.100.434	4.331.345	4.551.206	6.033.780	+5,3⁴⁷

⁴⁰ HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal personbilar 3.577.635 för 2004.

⁴¹ HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal bussar 65.216 för 2004.

⁴² HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal lastfordon 1.150.224 för 2004.

⁴³ I statistiken för 2004 ingår även HH-Ferries, RG Line och TT-Line.

⁴⁴ HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal personbilar 3.577.635 för 2004.

⁴⁵ HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal bussar 65.216 för 2004.

⁴⁶ HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal lastfordon 1.150.224 för 2004.

⁴⁷ HH-Ferries, RG Line och TT-Line är exkluderade i jämförelsen mellan 2004 och 2003. Exklusive de tre bolagen är totalt antal fordon 4.793.075 för 2004.

Passagerarrederierna marknadsför Sverige på när- och fjärrmarknader

Den sammanlagda marknadsföringsbudgeten för Passagerarrederierna uppgick till cirka 560 miljoner kronor under 2004. Marknadsföringsbudgetarna är därmed sammantaget oförändrade jämfört med föregående år.

Nära hälften av den samlade marknadsföringsbudgeten, cirka 225 miljoner kronor, lades på marknadsföring i utlandet i syfte att få utländska turister att välja Sverige som semester mål. Passagerarrederierna riktar huvudsakligen sina marknadsföringsinsatser mot marknaderna närmast Sverige (Danmark, Finland/Åland, Norge och Tyskland), men marknadsför Sverige även i Sydeuropa, Asien, Ryssland och USA.

Passagerarrederiernas verksamhet är positiv för ett stort antal branscher. Hotell, restauranger, callcenter, reklam- och transportföretag är några exempel.

Inom underhållningsbranschen är rederiernas betydelse tydlig. Under 2004 köpte Passagerarrederierna underhållning på fartygen till ett samlat värde av cirka 180 miljoner kronor. Cirka 40 procent av summan – totalt 72 miljoner kronor – gick till svenska artister och musiker.

Den svenska turist- och reseindustrin står sammantaget för 2,5 procent av BNP⁴⁸, vilket kan jämföras med det europeiska genomsnittet på uppskattningsvis 4,1 procent⁴⁹.

Tabell 6: Passagerarrederiernas samlade marknadsföring, i miljoner kronor, 2002-2004

	2002	2003	2004 ⁵⁰	Förändring, % (2004 jämfört med 2003)
Total marknadsföring	500	560	560	+0
varav marknadsföring utomlands	250	250	225	-10,0

⁴⁸ Turistdelegationen, www.tourist.se.

⁴⁹ "Turistfrämjande för ökad tillväxt", SOU 2004:17.

⁵⁰ I statistiken för 2004 ingår även HH-Ferries. Uppgifter saknas från RG Line och TT-Line.

Rederier och linjenät

Följande passagerarrederier har medverkat med statistik till rapporten:

- Birka Line Svenska AB
- Destination Gotland
- DFDS Seaways AB
- Eckerö Linjen
- HH-Ferries
- RG Line
- Silja Line AB
- Stena Line Scandinavia AB, inkl. Scandlines
- Sundsbussarna AB
- Tallink
- TT-Line
- Viking Line AB
- Ånedin-Linjen

Ovanstående rederier trafikerar följande linjer och anlöper följande hamnar:

- Grisslehamn – Eckerö
- Göteborg – Fredrikshamn
- Göteborg – Kiel
- Göteborg – Kristiansand
- Göteborg – Newcastle
- Göteborg – Travemünde
- Helsingborg – Helsingör
- Helsingborg – Oslo
- Karlskrona – Gdynia
- Kapellskär – Mariehamn
- Kapellskär – Mariehamn – Åbo
- Kapellskär – Paldiski
- Nynäshamn – Visby
- Oskarshamn – Visby
- Stockholm – Mariehamn
- Stockholm – Mariehamn – Helsingfors
- Stockholm – Mariehamn – Tallinn
- Stockholm – Mariehamn – Åbo
- Stockholm – Tallinn
- Stockholm – Mariehamn – Riga
- Trelleborg – Rostock
- Trelleborg – Sassnitz
- Trelleborg – Travemünde
- Umeå – Vasa
- Varberg – Grenå